

Utdanningsdirektoratet
Postboks 2924 Tøyen
0608 OSLO

Deres ref

Vår ref
200705135-/NH

Dato
19.12.2007

Statsbudsjettet 2008 – Tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet

Stortinget vedtok den 13.12.07 Kunnskapsdepartementets kapitler på statsbudsjettet for 2008. Det vises til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2008), jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008).

Med forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2008, stilles de midler som er angitt i kap. 4 i dette tildelingsbrevet til disposisjon for Utdanningsdirektoratet, jf. også de føringer som framgår av kap. 3.

Direktoratet må vedta nærmere disponering av midlene, jf. hovedinstruksen for økonomiforvaltningen. Det understrekes at alle tiltak og aktiviteter som direktoratet er ansvarlig for, og som direktoratet ønsker gjennomført i løpet av året, må planlegges og realiseres innenfor angitt tildelingsramme på de ulike områder.

Risikovurdering skal inngå som en integrert del av mål- og resultatstyringen, jf. pkt. 2.2. Virksomhetsleder må påse at risikovurdering blir gjennomført ved planlegging av tiltak for å nå resultatmålene i kap. 3.

Virksomhetsleder har ansvar for at direktoratet har tilfredsstillende system for løpende økonomioppfølging i samsvar med regelverket i staten, og for at det blir rapportert etter kravene i kap. 5 og innen de frister som framgår av pkt. 5.8.

Departementet forutsetter at direktoratet gir tildelingsbrev med mål og resultatkrav til sine underliggende virksomheter og stiller krav om utarbeiding av disponeringsplaner og om rapportering, jf. økonomiregelverket. Det understrekes at direktoratet i sin årsrapport til departementet også skal rapportere om mål og resultatoppnåelse i underliggende virksomheter.

Dette tildelingsbrevet sendes også i elektronisk versjon.

Med hilsen

Johan Raaum (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kjetil Moen
avdelingsdirektør

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

TILDELINGSBREV

TIL

UTDANNINGSDIREKTORATET

FOR

BUDSJETTÅRET

2008

19. desember 2007

INNHold

1	UTDANNINGSDIREKTORATETS ANSVAR OG HOVEDOPPGAVER	4
1.1	Direktoratets ansvar	4
1.2	Nærmere om direktoratets oppgaver og virkemidler	4
1.2.1	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	4
	Læreplaner	4
	Kompetanseutvikling, utviklingsarbeid og oppfølging av strategiplaner	4
	Læremidler	5
	Lærings- og oppvekstmiljø	5
	Internasjonalt arbeid	5
1.2.2	Kvalitetsvurdering, analyse og dokumentasjon	5
1.2.3	Forvaltningsoppgaver	6
	Regelverk og tilsyn	6
	Eksamen og prøver	8
	Nasjonal vitnemålsdatabase	8
	Tilskuddsforvaltning	8
	Embetsstyring	8
	Etatsstyring	9
	Nasjonale sentre	9
	Skolevalg	10
1.2.4	Andre oppgaver	10
	Samarbeid	10
	Informasjon	11
	Brukerhensyn	11
2	INTERNFORVALTNING	12
2.1	Økonomiforvaltning	12
2.2	Risikovurdering	12
2.3	Personaladministrasjon og inkluderingstiltak	13
2.4	Likestilling – Aktivitets- og redegjørelsesplikten	14
2.5	Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid	14
2.6	Miljøledelse i statlige virksomheter	14
2.7	Offentlige anskaffelser	15
2.8	Samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid	15
2.9	Føringer på IKT-området	16
2.10	Tilrettelegging for lærlinger	16
3	RESULTATMÅL FOR 2008	17
3.1	Hovedprioriteringer i 2008	17
3.2	Læreplaner	17
3.3	Kompetanseutvikling, utviklingsarbeid og oppfølging av strategiplaner	18
3.4	Lærings- og oppvekstmiljø	20
3.5	Særskilte IKT-prosjekter	20
3.6	Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse	20
3.7	Internasjonalt arbeid	21
3.8	Regelverk og tilsyn	22

3.9	Tilskudd	23
3.10	Eksamen og prøver (jf. pkt. 4.1.3)	23
3.11	Embetsstyring.....	24
3.12	Etatsstyring.....	24
3.13	Andre forvaltningsoppgaver	25
4	TILDELING FOR 2008 OG FULLMAKTER.....	26
4.1	Direktoratets driftsbevilgning og eksamensbevilgningen.....	26
4.1.1	Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)	26
4.1.2	Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet (jf. 220).....	27
4.1.3	Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 01	27
4.2	Bevilgning til virksomheter direktoratet har etatsstyringsansvar for	27
4.2.1	Kap. 222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternater (jf. kap. 3222) ..	27
4.2.2	Kap. 3222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)	28
4.2.3	Kap. 230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 3230)	28
4.2.4	Kap. 3230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 230)	29
4.3	Tilskuddsbevilgninger	29
4.3.1	Kap. 223 Samisk utdanningsadministrasjon (tidligere kap. 206)	29
4.3.2	Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)	29
4.3.3	Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)	29
4.3.4	Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225).....	30
4.3.5	Kap. 227 Tilskudd til spesielle skoler.....	30
4.3.6	Kap. 228 Tilskudd til private skoler o.a.....	30
4.3.7	Kap. 229 Andre tiltak	31
4.3.8	Kap. 253 Tilskudd til folkehøgskoler	31
4.4	Prosjektmidler	31
4.4.1	Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, post 21	32
4.4.2	Kap. 226 IKT-tiltak	32
4.4.3	Kap. 231 Barnehager, post 21.....	32
4.4.4	Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 01.....	32
4.5	Økonomiske og administrative fullmakter	33
4.6	Disponeringen av budsjettmidlene for 2008	35
5	RAPPORTERING.....	36
5.1	Årsrapport	36
5.2	Rapportering om tilsyn og klagesaksbehandling	36
5.2.1	Felles nasjonalt tilsyn i 2008	36
5.2.2	Generelt tilsyn i 2008	37
5.2.3	Klagesaksbehandling	37
5.3	Økonomirapporter og varsling om eventuelle avvik	37
5.4	Statusrapport for prosjektmidler på kap. 226	37
5.5	Halvårsrapporter/avviksrapporter	38
5.6	Utdanningsspeilet	38
5.7	Miljørapportering	38
5.8	Frister i 2008 og 2009.....	39
6	ETATSSSTYRINGSMØTER 2008	39
7	INNSPILL TIL BUDSJETTARBEIDET I 2008.....	40

1 UTDANNINGSDIREKTORATETS ANSVAR OG HOVEDOPPGAVER

1.1 Direktoratets ansvar

Direktoratet skal gjennom ulike virkemidler bidra til å sikre at den nasjonale utdanningspolitikken som er fastsatt i lov og forskrift oppfylles, slik at barn, unge og voksne i hele landet kan få en god og forsvarlig grunnopplæring tilpasset den enkeltes forutsetninger og behov.

Direktoratet skal bidra til at den nasjonale utdanningspolitikken videreutvikles.

1.2 Nærmere om direktoratets oppgaver og virkemidler

Utdanningsdirektoratet skal:

- ivareta og fremme kvalitetsutvikling i grunnopplæringen
- sørge for kvalitetsvurdering, analyse og dokumentasjon av grunnopplæringen
- utføre forvaltningsoppgaver knyttet til grunnopplæringen og folkehøgskolene
- i alt arbeid ivareta prinsippet om universell utforming

1.2.1 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Direktoratets ansvar for kvalitetsutvikling omfatter alle sider av grunnopplæringen: læreplanutvikling, likeverdig og tilpasset opplæring, spesialundervisning og PPT, lærings- og oppvekstmiljø, eksamen og andre prøve- og vurderingsformer, kompetanseutvikling, rådgivning, brukermedvirkning, likestilling, læremiddelutvikling og IKT i utdanningen. Direktoratet har ansvar for utvikling, iverksetting og oppfølging av nasjonale strategier og handlingsplaner knyttet til grunnopplæringen.

Læreplaner

Direktoratet har ansvar for utvikling av læreplaner i tråd med særskilt delegering fra departementet. Direktoratet skal produsere, distribuere og informere om fastsatte læreplaner og vedlikeholde og videreutvikle læreplandatabasen.

Kompetanseutvikling, utviklingsarbeid og oppfølging av strategiplaner

Direktoratet skal forvalte og videreutvikle nasjonale virkemidler for kvalitetsutvikling, jf. *Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005-2008*, de nasjonale strategiplanene og andre utviklingstiltak. Arbeidet skal bygge på at ansvaret for grunnopplæringen ligger hos kommuner, fylkeskommuner og andre skoleeiere.

Læremidler

Utdanningsdirektoratet skal medvirke til at det utvikles og produseres læremidler for barnehage, smale fag/små elevgrupper, for elever med særskilte behov, for språklige minoriteter, for voksne som tar grunnopplæring og for lærerutdanningen.

Lærings- og oppvekstmiljø

Direktoratet har ansvaret for nasjonale tiltak som skal bidra til et godt fysisk og psykososialt lærings- og oppvekstmiljø. Dette omfatter tiltak for å forebygge mobbing, vold, rasisme og annen problematferd i skolen, og et langsiktig verdi- og holdningsskapende arbeid. Det skal legges til rette for godt samarbeid og reell medvirkning fra elever, foresatte, nærmiljø og arbeidsliv.

Direktoratet skal informere om og, i samarbeid med Kunnskapsdepartementet og andre departementer og direktorater, følge opp interdepartementale handlingsplaner og delta i den nasjonale oppfølgingen av internasjonale satsingsområder som omfatter grunnopplæringen.

Internasjonalt arbeid

Nasjonal kvalitetsutvikling må ses i sammenheng med internasjonale prosjekter og kunnskap og erfaringer framkommet gjennom internasjonalt samarbeid. Direktoratet har ansvar for forberedelse av departementets deltakelse og egen representasjon på internasjonalt plan på en rekke områder: representasjon og samarbeidsprosjekter knyttet til EU, Europarådet, Nordisk ministerråd, FN - herunder UNESCO, OECD og andre organer og organisasjoner. Ansvaret innebærer bl.a. å være i dialog med departementet og nasjonale operatører for utdanningsprogrammer og mobilitets-, utvekslings- og dokumentasjonsordninger. Direktoratet skal også følge opp bilaterale avtaler og informere om internasjonale programmer og tiltak som Norge deltar i, bl.a. i tilknytning til EØS-avtalen.

Direktoratet har ansvar for å sørge for god sammenheng i det internasjonale arbeidet innen grunnopplæringen. Direktoratet skal videre vurdere og eventuelt foreslå hvordan den internasjonale aktiviteten kan bidra til å utvikle den nasjonale utdanningspolitikken, og rapportere om resultater.

1.2.2 Kvalitetsvurdering, analyse og dokumentasjon

Økte krav til dokumentasjon som grunnlag for politikkutforming er et viktig premiss for direktoratets arbeid med dokumentasjon og analyse. Det er behov for økt kunnskap om tilstanden i sektoren, både for å kunne iverksette målrettede politiske tiltak for å møte framtidige utfordringer, og for å få kunnskap om hvorvidt de tiltakene som er iverksatt virker etter hensikten. Dokumentasjon, forskning og utviklingsarbeid er også et viktig fundament for sektorens eget arbeid med kompetanseutvikling og kvalitetsutvikling.

Det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet er ett av statens virkemidler for kvalitetsutvikling og politikkutforming. Direktoratet skal forvalte og videreutvikle det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet og utnytte det til å dokumentere og vurdere tilstanden i sektoren og effekten av statlige virkemidler i løsningen av nasjonale oppgaver innen grunnopplæringen.

Data og resultater innhentet gjennom det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet skal brukes i direktoratets analyser og tilrådinger. Viktige hendelser, signaler og utviklingstendenser må formidles til departementet både i den løpende kontakten og i den ordinær rapporteringen.

I tråd med strategidokumentet *Kunnskap for utvikling* skal Utdanningsdirektoratet:

- foreslå årlig prioritering av ressurser til dokumentasjon og analyse
- følge opp strategien gjennom å:
 - initiere forskning, dokumentasjon og analyse i samsvar med de rammer som er gitt av departementet
 - følge forskning nasjonalt og internasjonalt
 - vurdere statistikkbehov, sørge for nødvendige data og bestille statistikk
 - bearbeide og vurdere kunnskap om sektoren
- rapportere og gi råd til departementet
- utvikle rutiner for informasjon til sektoren og til allmennheten

Ved publisering av ny statistikk på grunnopplæringsområdet skal Utdanningsdirektoratet sende orienteringsnotater til departementet om hovedtrekkene og utviklingen i den nye statistikken. I de tilfeller hvor direktoratet sitter på informasjonen før publiseringen, skal orienteringsnotat merket med sperrefrist sendes departementet i forkant av offentliggjøringen (f.eks. GSI). I de tilfeller hvor direktoratet får tilgang på informasjonen samme dag som publiseringen, skal orienteringsnotat sendes departementet så raskt som mulig samme dag (f.eks. KOSTRA).

Direktoratet har en viktig rolle i forberedelsene til og gjennomføringen av internasjonale komparative undersøkelser og skal i samråd med departementet initiere forskning og analyse basert på resultatene av disse.

Direktoratet skal utvikle og forvalte vurderingsordninger, former for vurdering og støtte for vurdering, herunder bruk av IKT.

1.2.3 Forvaltningsoppgaver

Regelverk og tilsyn

Utdanningsdirektoratet er tillagt myndighetsutøvelse i forvaltningssaker når det gjelder opplæringsloven, privatskoleloven og folkehøgskoleloven, herunder forvaltning av tilhørende regelverk, tilsyn, billighetserstatninger og forsøk etter opplæringsloven.

Det er skoleeier som har ansvar for planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av grunnopplæringen, jf. opplæringsloven og privatskoleloven med tilhørende forskrifter. Hovedprinsippet er at saker avgjøres på lavest mulig nivå.

Skoleeier kan søke hjelp og bistand hos fylkesmannen, som er primær mottaker av henvendelser fra skoleeiernivået. Fylkesmannen kan eventuelt forelegge saken for direktoratet. Direktoratet er tillagt oppgaven med å tolke regelverket for grunnopplæringen for barn, unge og voksne når det er behov for avklaring på nasjonalt nivå.

Direktoratet skal sørge for god veiledning om det nasjonale regelverket for grunnopplæringen og trekke fylkesmannen som tilsynsmyndighet inn i dette arbeidet. Videre skal direktoratet sørge for informasjon om og oppfølging av regelverksendringer i grunnopplæringen.

Utdanningsdirektoratet er delegert myndighet til å godkjenne privatskoler med rett til statstilskudd etter privatskoleloven og private grunnskoler uten rett til statstilskudd etter opplæringsloven § 2-12. Direktoratet er også delegert myndighet som klageinstans etter opplæringsloven og privatskoleloven, jf. brev 4. juli 2007 fra Kunnskapsdepartementet.

Direktoratet er delegert den overordnede nasjonale, faglige myndigheten for tilsynsarbeid som følger av opplæringsloven og privatskoleloven. Det er fylkesmannen som gjennomfører tilsyn med skoler og skoleeiere. Direktoratet har ansvaret for å:

- utvikle og systematisere innholdet i og metodikken for tilsyn, slik at tilsynet blir enhetlig utført i fylkene, bl.a. gjennom en felles praksis for bruk av pålegg og retting av brudd på regelverket
- sikre sterk styring og koordinering av tilsynet
- sikre at tilsyn baseres på risikovurderinger
- samle informasjon fra fylkesmennene om resultatene av tilsynsvirksomheten og klagesaksbehandlingen og vurdere de erfaringene som er høstet
- veilede fylkesmennene i deres tilsynsarbeid
- foreslå områder for nasjonalt tilsyn for departementet

Direktoratet er delegert myndighet på bestemte områder, herunder forsøkshjemmelen i opplæringsloven og privatskoleloven, til å fatte vedtak om avvik fra regelverket for grunnopplæringen. Direktoratet har adgang til å delegere tillagt avgjørelsesmyndighet knyttet til opplæringsloven videre til fylkesmannen i samsvar med brev 4. juli 2007 fra departementet, jf. videredelegering i brev 13. september 2007 fra direktoratet til fylkesmennene.

Utdanningsdirektoratet er sentral godkjenningsinstans for yrkeskvalifikasjoner for lærere med kvalifikasjoner fra utlandet og har sekretariatsansvaret for en klagemnd.

Utdanningsdirektoratet skal fra 2008 være godkjenningsinstans for yrkeskvalifikasjoner fra utlandet for personer som skal arbeide som styrer eller pedagogisk leder i barnehage, jf. forslag til forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet med hjemmel i barnehageloven § 17 fjerde ledd og § 18 fjerde ledd. Midler til denne nye oppgaven vil bli tildelt i eget brev.

Direktoratet er delegert myndighet til å forberede behandlingen av søknader om billighetserstatning som gjelder grunnopplæringen, jf. pkt. 3.13. Disse sakene avgjøres av Stortingets billighetserstatningsutvalg,

Direktoratet skal etter behov bistå departementet med å utarbeide lovproposisjoner og vurdere behov for og utarbeide forslag til forskrifter med hjemmel i opplæringsloven, privatskoleloven og folkehøyskoleloven. Forskriftene fastsettes av departementet, med mindre noe annet er særskilt bestemt. I forbindelse med direktoratets forslag til forskriftsendringer skal det alltid gjøres grundige vurderinger av de økonomiske og

administrative konsekvenser. Det vises til utredningsinstruksen fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet, sist revidert april 2007.

Eksamen og prøver

Direktoratet har ansvar for utvikling og forvaltning av gjeldende prøve- og eksamensordninger. Dette innebærer informasjon om og gjennomføring av eksamen og prøver for barn, unge og voksne. Videre har direktoratet ansvar for sensur og for skoloring av sensorer, fagutvalg og prøvenemnder, herunder klagebehandling, og for å orientere berørte instanser om Stortingets årlige vedtak om eksamens- og prøveavgifter for privatister og praksiskandidater innen videregående opplæring, jf. pkt. 3.10.

Nasjonal vitnemålsdatabase

Utdanningsdirektoratet skal, i nært samarbeid med Samordna opptak (SO), legge til rette for videreutvikling av den nasjonale vitnemålsdatabasen (NVB). Dette innebærer bl a utarbeidelse av dokumentasjonsordninger for Kunnskapsløftet med sikte på fortsatt bruk av elektroniske vitnemål ved søknad om opptak til høyere utdanning.

Tilskuddsforvaltning

Utdanningsdirektoratet har ansvar for å forvalte de fleste statlige tilskuddsordningene knyttet til grunnopplæringen og flere andre tilskuddsordninger, jf. pkt. 3.9 og 4.3.

Stortingets vedtak fastsetter innretningen på tilskuddene. I retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning har departementet fastsatt nærmere regler for forvaltningen. Direktoratet skal ved behov foreslå endringer i retningslinjene.

Direktoratet skal hvert år legge fram begrunnet forslag om hvilke tilskuddsordninger som bør effekts- og formålsevalueres påfølgende år, jf. frister i pkt. 5.8. Det er departementet som beslutter evalueringer og gir oppdrag om gjennomføring. I denne sammenheng vises også til veilederen *Evaluering av statlige tilskuddsordninger*, utgitt av Senter for statlig økonomistyring, november 2007 (nettadresse: www.sfso.no).

Embetsstyring

Fylkesmannen er bindeledd mellom departement og kommuner/fylkeskommuner og medvirker til at den nasjonale politikken blir fulgt opp. Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) har ansvaret for det årlige hovedtildelingsbrevet for kap. 1510/4510 til fylkesmannen. Kunnskapsdepartementet har ansvaret for tekstbidrag til dette brevet, og direktoratet deltar i utarbeidelsen av tekstbidraget. Fylkesmannens årsrapport sendes til FAD innen 28. februar, og direktoratet får kopi til bruk i embetsstyringen.

FAD har hovedansvaret for en database (<http://oppdrag.fylkesmannen.no>) der alle aktuelle fagdepartementers embetsoppdrag til fylkesmannen er beskrevet og rapporteringskravene angitt. Direktoratet deltar i årlig oppdatering av Kunnskapsdepartementets embetsoppdrag.

Departementet er fast representert i Departementenes fylkesmannsutvalg (DFU). Direktoratet møter sammen med departementet i DFUs saksbehandlergruppe, der man bl.a. utarbeider utkast til tekst til hovedtildelingsbrev og utkast til endringer i embetsoppdraget til fylkesmannen.

Direktoratet er tillagt embetsstyringen av fylkesmannsembetene på utdanningsområdet. Dette innebærer bl.a. ansvar for det årlige fullmaktsbrevet til fylkesmannsembetene. Det årlige fullmaktsbrevet skal primært angi hvilke midler som stilles til disposisjon for det enkelte embetet fra de ulike kapitlene på departementets budsjettområde. Direktoratet må ha dialog med departementet før utsending av fullmaktsbrevet.

Direktoratet skal videre:

- holde jevnlig kontakt med fylkesmannsembetenes utdanningsavdelinger og Sametingets utdanningsavdeling, bl.a. gjennom kontaktmøter. Departementet skal inviteres til disse møtene
- forankre styringsskriv i dialogen og kontaktmøtene med utdanningsdirektørene
- foreslå for departementet hvilken oppgaveprioritering fylkesmannen bør ha på utdanningsområdet kommende år, jf. tildelingsbrev fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet til fylkesmannen

Etatsstyring

Direktoratet skal:

- ivareta forvaltningsoppgaver overfor statlige skoler som gir opplæring etter opplæringsloven, og som får tildelt midler fra kap. 222. Det gjelder Sameskolen i Midt-Norge i Hattfjelldal, med eget styre, og Samisk videregående skole i Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino, som har felles styre. Styrene rapporterer til direktoratet.
- ivareta forvaltningsoppgaver overfor de statlige spesialpedagogiske kompetansesentrene (Statped) som får tildelt midler fra kap. 230. Direktoratet skal påse at sentrene drives effektivt og i overensstemmelse med de lover, forskrifter og regler som gjelder, og innenfor de rammer og resultatkrav som er nedfelt i budsjettproposisjonen, jf. også pkt. 3.12. I samarbeid med fylkesmannsembetene skal innsatsen også rettes mot pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og skolen, og den skal medvirke til en inkluderende skole. Direktoratet er delegert myndighet til evt. å kjøpe tjenester fra andre aktører på det spesialpedagogiske området.
- bidra til å utvikle underliggende virksomheter i tråd med politiske føringer, administrative vedtak og brukernes behov.
- skaffe til veie et grunnlag for å kunne prioritere mellom de ulike oppgavene som underliggende virksomheter har på utdanningsområdet.
- angi mål- og resultatkrav for den enkelte virksomhet, stille midler til disposisjon, angi rapporteringskrav og følge opp virksomhetene, jf. kap. 5.

Nasjonale sentre

Flere nasjonale senter er organisert etter bestemmelsene i § 1-4 i universitets- og høyskolelova. Innenfor de økonomiske rammer som stilles til rådighet for sentrene, har direktoratet ansvaret for den faglige styringen og kan delegere oppgaver til:

- Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen

- Nasjonalt senter for naturfag i opplæringen
- Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO)
- Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning
- Nasjonalt senter for nynorsk i opplæringa
- Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen
- Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen

Direktoratet har tilsvarende styringsansvar for Forsknings- og kompetansenettverket for IT i utdanningen (ITU), som er en nasjonal faglig enhet ved Universitetet i Oslo.

Styringen innebærer å angi mål og resultatkrav for det enkelte senter og stille midler til disposisjon. Direktoratet må stille krav til sentrene om rapportering av resultater og ressursbruk, herunder vurdering av måloppnåelse, jf. kap. 5, og vidererapportere i årsrapporten til departementet.

Skolevalg

I valgår skal direktoratet sørge for at det blir arrangert skolevalg i videregående opplæring.

1.2.4 Andre oppgaver

Samarbeid

Direktoratet skal legge til rette for god kontakt og samhandling med barnehageeiere, skoleeiere, institusjoner i høyere utdanning, partene i arbeidslivet, brukerorganisasjoner og andre aktuelle instanser. Direktoratet skal samarbeide med Sametinget om aktuelle utviklingsoppgaver knyttet til samisk opplæring, bl.a. om utvikling og produksjon av samiske læremidler.

Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) har en rådgivende rolle også overfor Utdanningsdirektoratet, og det er viktig med et godt samarbeid. Ved behandlingen av St.meld. nr. 16 (2006-2007) *...og ingen sto igjen*, jf. Innst. S. nr. 164 (2006-2007), har Stortinget sluttet seg til forslaget om å utvide FUGs mandat til også å omfatte første trinn i videregående opplæring. Forslag om nødvendig justering av opplæringsloven vil etter planen bli fremmet for Stortinget i vårsesjonen 2008.

Samarbeidsorganet for yrkesopplæring (SRY) skal bidra til samarbeid mellom aktuelle aktører for fag- og yrkesopplæringen nasjonalt, regionalt, lokalt og mellom bransjer og sektorer. Direktoratet har sekretariatsansvaret for drift og aktivitet for SRY og de faglige rådene, og skal sørge for at SRY og de faglige rådene bidrar aktivt i oppfølgingen av fag- og yrkesopplæringen i *Kunnskapsløftet*.

Departementet selv oppnevner SRY og fastsetter mandat etter forslag fra Utdanningsdirektoratet. Direktoratet oppnevner faglige råd for fag- og yrkesopplæringen. Utdanningsdirektoratet avgjør etter framlegg fra SRY hvilke faglige råd som skal etableres og fastsetter mandat for rådene.

Direktoratets råd for inkluderende opplæring har en rådgivende funksjon overfor direktoratet i saker som gjelder grunnopplæringen. Rådet skal ha et spesielt fokus på barn, unge og voksne med spesielle opplæringsbehov.

Utdanningsdirektoratet skal samarbeide med *Vox – Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet* om grunnopplæring organisert for voksne. Dette gjelder bl.a. i forhold til voksnes rettigheter til grunnopplæring, tilpassede opplæringstilbud, arbeidet med realkompetansevurderinger og arbeidet med å forbedre statistikken og kunnskapsgrunnlaget knyttet til bl.a. tilbydere og deltakere i voksenopplæring. Vox er tillagt forvaltningen av tilskudd fra kap. 255 til freds- og menneskerettighetssentrene, og direktoratet må i sitt kontaktarbeid for de sentrene som er aktuelle for grunnopplæringen, involvere Vox.

Informasjon

Direktoratet skal arbeide med informasjonsformidling til alle interessentene i sektoren og allmennheten for øvrig. Informasjonen skal være oppdatert, oversiktlig og lett tilgjengelig for alle, bl.a. gjennom nettstedene *utdanningsdirektoratet.no* og *skolenettet.no*. Det skal tas utgangspunkt i departementets og virksomhetens behov for å nå ut med informasjon og i brukeres og andre samarbeidspartners behov for informasjon. Åpenhet og innsynsrett/-mulighet skal legges til grunn. Grunnlaget for arbeidet skal bl.a. være de prinsippene som er angitt i *Statlig informasjonspolitikk – hovedprinsipper* (P-0839).

Direktoratet skal prioritere å delta i relevante fora og informere om regelverket og fortolkning av dette.

I årsrapporten skal direktoratet redegjøre for sin informasjonsstrategi og for gjennomføringen av informasjonsoppgaver overfor ulike målgrupper, både i direktoratet og i underliggende virksomheter.

Brukerhensyn

Som et ledd i arbeidet med å forbedre tjenesteopplegget skal statlige virksomheter gjennomføre jevnlige brukerundersøkelser. Direktoratet skal også arrangere faste møteplasser mellom brukernes interesseorganisasjoner og aktuelle fagmiljøer.

Direktoratet må utarbeide en strategi for å gjennomføre systematiske brukerundersøkelser på publikumsrettede tjenester, slik som nettsteder og ulike interaktive tjenester m.m. I årsrapporten skal det redegjøres for strategi og iverksatte tiltak.

2 INTERNFORVALTNING

2.1 Økonomiforvaltning

Direktoratet må sørge for at økonomiforvaltningen skjer i henhold til regelverk og instruks, jf. bl.a. *Bevilgningsreglementet*¹, veilederen *Statlig budsjettarbeid*², *Reglement for økonomistyring i staten*³ med tilhørende bestemmelser⁴ og *Hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Utdanningsdirektoratet*⁵. Departementet forutsetter at den virksomhetsinterne økonomiinstruksen blir gjennomgått minst en gang i året og revidert ved behov. Disponeringen av budsjettet må samsvare med Stortingets vedtak og departementets tildeling. Virksomhetsleder eller styret når slikt er oppnevnt, har ansvar for å prioritere innenfor tildelt budsjettramme, slik at mål og oppdrag for budsjettåret kan realiseres.

Utdanningsdirektoratet er delegert myndighet til å forvalte ulike tilskudds- og støtteordninger. Direktoratet må påse at det ikke utbetales midler i strid med EØS-avtalens artikkel 61, jf. artikkel 59 nr. 2. Retningslinjene for hva som blir vurdert som ”lovlig” statsstøtte er meget omfattende, og varierer fra område til område. Tre hovedprinsipper er gjennomgående: Det må klart spesifiseres hva midlene skal brukes til, det må kunne dokumenteres at den samfunnsoppgaven som får offentlig støtte ikke blir overkompensert utover evt. en rimelig fortjeneste, og det må kunne dokumenteres at det ikke skjer noen kryssubsidiering av konkurranseutsatt ”økonomisk aktivitet”.

På Fornyingsdepartementets hjemmeside finnes mye informasjon om statsstøtte, herunder veilederen *EØS-avtalens regler om offentlig støtte*.

2.2 Risikovurdering

Departementets resultatmål til Utdanningsdirektoratet for budsjetterminen 2008 er gitt i kap. 3 i tildelingsbrevet. Risikovurdering er en integrert del av mål- og resultatstyringen, både for faglige og økonomiske mål. I tråd med dette skal Utdanningsdirektoratet gjennomføre risikovurderinger for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i arbeidet med å nå de målene som gjelder for direktoratet. Til grunn for arbeidet legges veilederen *Risikostyring i staten – Håndtering av risiko i mål- og resultatstyring*, utgitt av Senter for statlig økonomistyring 8. desember 2005.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette (risikostyring) skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, der følgende hovedelementer skal gjenfinnes i virksomhetens vurdering:

¹ Vedtatt av Stortinget 26. mai 2005

² Utgitt av Finansdepartementet i mars 2006 (publikasjonskode R-0543)

³ Fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003

⁴ Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2003

⁵ Fastsatt av daværende Utdannings- og forskningsdepartementet 16. desember 2004

- Omtale av risiko, sannsynligheten for avvik og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse.
- Hvilken risiko for ikke å nå en bestemt målsetning som kan aksepteres. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå.
- Identifikasjon av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.
- Valg av tiltak og kontrollaktiviteter etter en vurdering av kostnad i forhold til nytte for å sikre en fornuftig ressursallokering.

Kunnskapsdepartementet understreker at dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger, som kan bli etterspurt bl.a. i etatsstyringsmøter. I årsrapporten må Utdanningsdirektoratet redegjøre for erfaringene med risikovurdering og risikostyring.

2.3 Personaladministrasjon og inkluderingstiltak

Ved tilsetting og personalforvaltning følges det regelverk som gjelder for staten. Det vises til lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens embets- og tjenestemenn og Statens personalhåndbok. Tilsetninger kan bare skje dersom virksomheten på eget budsjett har disponible midler på post 01, evt. 21.

Regjeringen har bestemt at alle statlige virksomheter skal sette mål og utarbeide planer for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn. Det skal også legges til rette for tilsetting av personer med nedsatt funksjonsevne. Statlige virksomheter må forebygge diskriminering. Departementet minner om handlingsplanen for et inkluderende arbeidsliv. IA-avtalen er et virkemiddel for å få til et mer inkluderende arbeidsliv og forebygge overgang fra arbeid til trygd. Gjennom avtalen er det satt fokus på å redusere sykefraværet og uførepensjoneringen, heve avgangsalderen i arbeidslivet og sikre rekrutteringen av personer med nedsatt funksjonsevne og andre utsatte grupper i arbeidslivet. Departementet minner også om prinsippet om universell utforming, som skal ligge til grunn for all virksomhet i staten.

I årsrapporten må direktoratet rapportere om sykefravær og tiltak for å redusere dette, tiltak for å beholde og rekruttere personer med nedsatt funksjonsevne, og tiltak for å øke reell pensjonsalder. Det skal også rapporteres om tiltak for å forebygge diskriminering. Videre skal det rapporteres om antall og andel (i prosent) ansatte (faste og midlertidige stillinger) med innvandrerbakgrunn⁶ i direktoratet pr. 01.01.2008 og pr. 01.01.2009, og om hvilket mål direktoratet satte for rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn i 2008.

⁶ Definisjon på person med innvandrerbakgrunn:

- Person født i utlandet med foreldre som begge er født i utlandet eller
- Person født i Norge med foreldre som begge er født i utlandet

2.4 Likestilling – Aktivitets- og redegjørelsesplikten

Alle offentlige virksomheter er ved lov pålagt å arbeide aktivt for likestilling både som arbeidsgivere og som myndighetsutøvere (*Likestillingsloven § 1a*). Likestillings- og diskrimineringsombudet har opprettet en nettbasert rådgivingstjeneste som gir eksempler på og tips om hvordan en virksomhet kan arbeide med likestilling (<http://www.ldo.no>)

I årsrapporten skal det redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten, og gis en vurdering av oppnådde resultater i forhold til de mål som var satt for året. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven. Normalt skal bl.a. følgende momenter framgå:

- kjønnsfordelingen på ansatte i virksomheten og eventuelt mellom avdelinger og nivå
- gjennomsnittslønn for kvinner og menn, eventuell lønn i kvinnedominerte stillinger kontra mannsdominerte, og kjønnsfordeling blant de høyest lønnede og de lavest lønnede
- kjønnsfordelingen på nytilsatte og på internt avansement, eventuelt på ulike stillingskategorier
- kjønnsdelt statistikk på heltids- og deltidsansatte, eventuell overtid.

2.5 Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det skal utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid på alle plan i virksomheten. *Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter* konkretiserer dette arbeidet ytterligere. Lov, forskrift og andre publikasjoner er å finne på <http://www.regelhjelp.no> (*HMS-arbeid*)

Det er en kontinuerlig utfordring å gjøre HMS-arbeidet praktisk, enkelt og godt tilpasset forholdene i virksomheten. Arbeidet må oppleves nyttig for alle ansatte. HMS-arbeidet skal dokumenteres. Det er spesielt viktig å arbeide for et godt psykososialt arbeidsmiljø i hele virksomheten. Virksomheten skal i årsrapporten rapportere om mål, tiltak og resultater på HMS-området.

2.6 Miljøledelse i statlige virksomheter

Regjeringen la sommeren 2007 fram en handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Planen inneholder en egen miljøpolitikk for statlige innkjøp hvor det stilles konkrete krav til innkjøp av prioriterte produktgrupper. Planen ligger elektronisk tilgjengelig på <http://www.regjeringen.no/Upload/MD/Vedlegg/Planer/T-1467.pdf>. Den enkelte statlige virksomhet må sørge for å følge opp miljøpolitikken, og se til at den inngår i styringssystemet til den enkelte virksomhet.

Videreføring av miljøledelse (Grønn stat) er en del av handlingsplanen. Det skal foretas en årlig revisjon av miljøledelsesarbeidet hvor det skal legges til rette for forbedringer. På www.gronnstat.no er det samlet veiledninger, verktøy og relevante eksempler i forbindelse med dette. Virksomheter med betydelige miljøutfordringer, eksempelvis

knyttet til behandling av farlig avfall og kjemikalier, bør innføre tredjepartssertifiserte miljøledelsessystemer.

Direktoratet må i årsrapporten redegjøre for hvordan handlingsplanen er fulgt opp og gi en kort omtale og vurdering av arbeidet med miljøledelse.

2.7 Offentlige anskaffelser

Departementet forutsetter at Utdanningsdirektoratet ved innkjøp følger bestemmelsene i lov av 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser, sist endret 30. juni 2006, og reglene i forskrift 7. april 2006 om offentlige anskaffelser, sist endret 20. desember 2006, jf. også veileder 30.11.06 til forskriften (<http://www.regjeringen.dep.no/fad> - under *Dokumenter/Veiledninger*).

Det gjøres oppmerksom på at det er sanksjoner mot grove brudd på innkjøpsregelverket. Innkjøp som skjer uten konkurranse, i strid med regelverket, kan bli straffet med et gebyr på inntil 15 prosent av innkjøpets verdi. Formålet er å motvirke kameraderi og korrupsjon. Det minnes om helse- miljø- og sikkerhetserklæring og skatteattester for kontrakter fra kr 100 000 og oppover. Gjennom et rundskriv fra 2005 er ILO-konvensjon nr. 94 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige arbeidskontrakter gjennomført i statlig sektor. Rundskrivet krever at kontrakter som statlige virksomheter inngår, og som overstiger terskelverdien i EØS, skal ha klausuler som sikrer arbeidstakerne lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn de som gjelder for samme type arbeid i samme distrikt.

Riksrevisjonen har i flere år generelt påpekt brudd på regelverket, bl.a. ulovlig direkte kjøp, manglende utarbeidelse av anskaffelsesprotokoller, manglende innhenting av skatteattester og HMS-erklæringer, samt manglende rutiner for registrering av eiendeler. Departementet vil i etatsstyringsmøtene eventuelt følge opp aktuelle problemstillinger knyttet til anskaffelser.

2.8 Samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid

I henhold til kgl. res. av 3. november 2000 er det enkelte departement ansvarlig for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet innen eget ansvarsområde. Dette innbefatter ansvar for kriser og katastrofer i fredstid i tillegg til sikkerhetspolitiske kriser ved krig og terror.

Den enkelte virksomhet må kunne dokumentere at det er gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser, at det eksisterer tilfredsstillende planverk, og at det er avholdt øvelser. Gjennom rapportering, etatsstyringsmøter og tilsyn kan departementet kontrollere at beredskapssituasjonen er tilfredsstillende. Departementet gjennomførte beredskapstilsyn i 2006. Neste tilsyn blir i 2008. Direktoratet skal i årsrapporten rapportere om arbeidet med beredskap (mål, tiltak og oppnådde resultater).

2.9 Føringar på IKT-området

Relevante elektroniske tjenester bør gjerast tilgjengeleg i næringslivsportalen *Altinn* (www.altinn.no) og i innbyggjerportalen *Minside* (www.norge.no). Det bør gjerast bruk av IKT-standardar i offentlig forvaltning, jf. referansekatalogen for IKT-standardar i offentlig forvaltning. (www.regjeringen.no/fad). De internasjonale WAI-kriteriene for tilgjengelege nettstader, slik disse framkommer av www.norge.no sine kvalitetskriterier for offentlege nettstader, skal følgjes. Videre bør det vurderast bruk av programvare basert på åpen kildekode, jf. Nasjonalt kompetansesenter for fri programvare (www.friprog.no/). I den grad direktoratet tilbyr personaliserte tjenester som krever pålogging, skal disse tilpassast for bruk av FEIDE (Felles elektronisk identitet).

2.10 Tilrettelegging for lærlingar

Regjeringa har forutsatt at dei ulike departementene sender ut en sterk oppfordring til underliggende virksomheter om å ta inn fleire lærlingar. Kunnskapsdepartementet ber om at Utdanningsdirektoratet vurderer hvilke lærefag som kan vere aktuelle i direktoratet og legger til rette for inntak av lærlingar. Det vises i denne forbindelse også til "Særavtale for lærlingar og lære kandidatar", jf. Personalmelding (PM) nr. 16/2006.

3 RESULTATMÅL FOR 2008

Direktoratet skal i 2008 følge opp St.prp. nr. 1 (2007-2008) og Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007-2008) når det gjelder grunnopplæringen. Det forutsettes at direktoratet gjør seg kjent med innholdet i disse budsjettdokumenter og Stortingets vedtak på de områder direktoratet er tillagt ansvar og oppgaver.

Oppdragsbrev til direktoratet er ikke særskilt nevnt i resultatmålene med mindre det er satt av egne midler til oppdraget.

3.1 Hovedprioriteringer i 2008

Hovedprioriteringene i 2008 skal være:

- Ferdigstille læreplaner i tråd med innfasingen av *Kunnskapsløftet* og videreutvikle læreplandatabasen *Grep*
- Videreutvikle nasjonalt kvalitetsvurderingssystem
- Videreføre arbeidet med å fremme en likeverdig og rettferdig vurderingspraksis i grunnopplæringen
- Evaluere *Kunnskapsløftet*
- Styrke, videreutvikle og systematisere innholdet i og metodikken for tilsyn og ellers følge opp fylkesmennene på tilsynsområdet, ut fra avdekket behov og føringer fra departementet

Utdanningsdirektoratet skal bistå departementet i arbeidet med plan for iverksetting av de tiltak som gjelder grunnopplæringen i St.meld. nr. 16 (2007–2008), herunder med utvikling av strategi for kvalitet i grunnopplæringen .

Prosjektoversikt kap. 226

I høyre kolonne i tabellene under (pkt. 3.2 – 3.7) er først angitt tildelingsrammen for hovedprosjekter under kap. 226, jf. pkt. 4.4.1. I samme kolonne har departementet gitt budsjettføringer for noen av resultatmålene. Der beløp ikke er angitt, fastsetter direktoratet selv disse innenfor tildelingsrammen for vedkommende prosjektnummer.

3.2 Læreplaner

(1000 kroner)

Resultatmål i 2008 (pkt. 1.2.1/prosjekt nr. 61 000)		Tildelingsramme:	28 638
1.	Fastsette de siste læreplanene under <i>Kunnskapsløftet</i> med tilhørende kodesystem for fag som skal iverksettes i grunnopplæringen for skoleåret 2008-2009, i henhold til delegasjonsbrev av 26.09.2005		
2.	Videreutvikle læreplandatabasen <i>Grep</i>		
3.	Følge iverksettingen av læreplanverket for <i>Kunnskapsløftet</i> og bruken av <i>Grep</i> som hjelpemiddel for å ta i bruk de nye læreplanene, og vurdere og foreslå tiltak der iverksettingen evt. ikke er i tråd med intensjonene		

Oppsummering prosjekt nr. 61 000:

- Tildelingsrammen er 28,638 mill. kroner, jf. pkt. 4.4.1
- Direktoratet prioriterer og disponerer for å nå resultatmålene

3.3 Kompetanseutvikling, utviklingsarbeid og oppfølging av strategiplaner

(1000 kroner)

Resultatmål i 2008 (pkt. 1.2.1/prosjekt nr. 62 000)		Tildelingsramme:	715 509
1.	Gjennomføre tiltak i <i>Strategi for kompetanseutvikling 2005-2008</i> , bl.a. fordele 375 mill. kroner til kommuner, fylkeskommuner og andre skoleeiere. Elev- og lærlingvurdering er et nasjonalt prioritert område for kompetanseutvikling. Kompetanseutvikling for lærere og instruktører i yrkesfagene skal prioriteres. Fylkeskommunen kan også bruke av midlene til kompetanseheving for lokale prøvenemndsmedlemmer. 40 mill. kroner av de statlige midlene er øremerket videreutdanning, fortrinnsvis i naturfag og fremmedspråk, og skal fordeles av Utdanningsdirektoratet etter særskilt søknad fra skoleeier via fylkesmannen. 65 pst. av de øvrige midlene tildeles grunnskolene og 35 pst. tildeles videregående opplæring. I fullmaktsbrevet til fylkesmennene skal det framgå at en forutsetning for å få midler er at skoleeier har sikret lokal delaktighet og forankring i vurdering av kompetansebehov, og at det forutsettes at det er opprettet samarbeidsfora for informasjonsutveksling regionalt hos fylkesmannen hvor de berørte parter i strategien er representert.		375 000
2.	Følge opp oppdragsbrev nr. 6/2007 om tiltak knyttet til individvurdering i skole og fag- og yrkesopplæring.		10 000
3.	Følge opp med ekstra innsats på tilsynsfeltet, jf. pkt. 3.8		7 500
4.	Gjennomføre <i>Kunnskapsløftet – fra ord til handling</i> og se dette i sammenheng med <i>Program for praksisrettet FoU i barnehage, grunnsopplæring og lærerutdanning</i> (Norges forskningsråd)		43 750
5.	Videreutvikle og gjennomføre tiltak i de nasjonale strategiene. De nasjonale sentrene skal i sterkere grad brukes i arbeidet med gjennomføring av strategiene.		54 359
6.	Utbetale 16 mill. kroner til Norges forskningsråd for fordeling til de regionale vitensentrene		16 000
7.	Utbetale midler til sju nasjonale sentre		41 100
8.	Videreføre stipendordning for minoritetsspråklige lærere		6 500
9.	Gjennomføre tiltak innenfor <i>Program for digital kompetanse</i> på grunnsopplæringens område og koordinere arbeidet med digitale læringsressurser, herunder følge opp <i>Tilgangsprosjektet: System for tilgang til digitale læremidler</i> . Direktoratet skal videreføre prosjektet <i>Lærende nettverk</i> og tiltak knyttet til temaet digital dømmekraft, samt iverksette tiltak under <i>Plan for kunnskapsdannelse, læring og</i>		45 000

	<i>erfaring</i> . Direktoratet skal også bistå departementet i arbeidet med ny IKT-satsing. Videre skal direktoratet i samarbeid med UNINETT ABC bistå kommunene i arbeidet med utrulling av FEIDE og koordinere OECD-studien <i>Digital Learning Resources as Systemic Innovation</i> .	
10.	Videreføre Partnerskap for karriereveiledning og invitere alle fylkene til å delta	10 000.
11.	Utvikle og videreføre tiltak for sosial utjevning, med fokus på tidlig innsats og annen oppfølging og tilrettelegging for elever fra språklige minoriteter, herunder 6 mill. kroner til Språkløftet 2007-2008 og 7 mill. kroner til skoler med mer enn 25 pst. minoritetsspråklige.	13 000
12.	Utvikle og videreføre styrkingstiltak for å bedre gjennomføringen i videregående opplæring.	5 000
13.	Følge opp demonstrasjonsskoler, -kulturskoler og -bedrifter	10 800
14.	Gjennomføre samiske tiltak, bl.a. utvikle en plan for fjernundervisning innen 1. mai 2008. 2 mill. kroner skal stilles til disposisjon for Sametinget til kompetanseutvikling i samisk	4 000
15.	Videreføre veiledning av nyutdannede lærere	7 000
16.	Følge opp St.meld. nr. 27 (2004-2005) <i>Om opplæringen innenfor kriminalomsorgen</i> , herunder Narkotikaprogram med domstolskontroll, og utbetale 1 mill. kroner til hver av forsøkskommunene Oslo og Bergen.	2 000
17.	Følge opp <i>Program for skolebibliotekutvikling</i> og gjennomføre tiltak	2 500
18.	Følge opp forsøk med utvidet skoledag, jf. oppdragsbrev nr. 36/2007.	20 000
19.	Videreføre utviklingsprosjektet kvensk – finsk, og videreføre og utvikle tiltak for nasjonale minoriteter	2 000
20.	Følge opp og delta i arbeidet med FNs tiår for Utdanning for bærekraftig utvikling, og bistå i arbeidet med å utvikle en samlet nasjonal strategi for utdanning for bærekraftig utvikling.	2 050
21.	Videreføre mindre kompetanseutviklings- og andre utviklingsprosjekter i direktoratet	7 950
22.	Følge opp resultater fra internasjonale undersøkelser og nasjonale prøver. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.	30 000

Oppsummering prosjekt nr. 62 000:

- Tildelingsrammen er 715,509 mill. kroner, jf. pkt. 4.4.1
- Innenfor de føringer som er gitt prioriterer og disponerer direktoratet for å nå resultatmålene

3.4 Lærings- og oppvekstmiljø

(1000 kroner)

Resultatmål i 2008 (pkt. 1.2.1/prosjekt nr. 64 000)		Tildelingsramme:	20 100
1.	Følge opp <i>Strategi for læringsmiljøet i grunnsopplæringen (2005-2008)</i> , herunder <i>Manifest mot mobbing</i> og tildele Benjaminprisen	10 000	
2.	Gjennomgå og evaluere undervisning om samliv og seksualitet i grunnsopplæringen og utvikle nytt materiell med vekt på kjønn og identitet, samt utarbeide og iverksette tiltak knyttet til kjønnsrelatert mobbing		
3.	Administrere utdelingen av Hennes Majestet Dronning Sonjas skolepris		
4.	Videreføre rådgivningstjenesten for skoleanlegg		
5.	Videreføre verdiprosjektet <i>Skal – skal ikke</i> , sluttevaluere prosjektet og formidle erfaringer fra prosjektet	5 000	
6.	Fullføre <i>Prosjekt leksehjelp</i> og spre erfaringer fra prosjektet	5 100	

Oppsummering prosjekt nr. 64 000:

- Tildelingsrammen er 20,1 mill. kroner, jf. pkt. 4.4.1
- Direktoratet prioriterer og disponerer for å nå resultatmålene

3.5 Særskilte IKT-prosjekter

(1000 kroner)

Resultatmål i 2008 (pkt. 1.2.2/prosjekt nr. 68 000)		Tildelingsramme:	15 000
1.	Ha faglig oppfølgingsansvar for ITU, herunder legge til rette for at ITU bidrar til FoU-virksomhet og kunnskapsdannelse på området, bl.a. i samarbeid med NFR	13 000	
2.	Ha ansvaret for <i>Nasjonalt sekretariat for standardisering av læringsteknologi</i> lokalisert ved ITU	2 000	

Oppsummering prosjekt nr. 68 000:

- Tildelingsrammen er 15 mill. kroner, jf. pkt. 4.4.1
- Direktoratet prioriterer og disponerer for å nå resultatmålene

3.6 Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse

(1000 kroner)

Resultatmål i 2008 (pkt. 1.2.2/prosjekt nr. 63 000)		Tildelingsramme:	121 227
1.	Følge opp <i>Kunnskap for utvikling – strategi for forskning, dokumentasjon og analyse i grunnsopplæringen 2005-2008 og i samarbeid med departementet foreta prioriteringer for 2008</i>		
2.	Utvikle og gjennomføre nasjonale prøver etter det fastsatte rammeverket. Vurdere resultater fra nye nasjonale prøver høsten 2007 og gi anbefaling om videre utvikling av prøvesystemet i flere fag og på flere trinn. Analysere og gi departementet råd om		

	oppfølging av resultatene fra nasjonale prøver	
3.	Videreutvikle prøve- og kartleggingsmateriell og innen 1. februar 2008 legge fram plan for utviklingen av nytt materiell	10 000
4.	Tildele midler til fylkesmennene til oppfølging av <i>Kunnskapsløftet</i>	7 500
5.	Videreføre deltakelse i internasjonale komparative undersøkelser og planlegge og igangsette deltakelse i nye undersøkelser i henhold til politiske beslutninger i 2006 (ICCES og TEDS-M 2008)	
6.	Videreutvikle det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet, herunder statistikkgrunnlaget og Skoleporten med tilhørende støttesystemer	
7.	Utlåse midler til følgeevaluering av ny læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter og ny læreplan for morsmål, jf. oppdragsbrev 63/2007	1 000
8.	Følge opp arbeidet med datagrunnlag for skolerapportering om asylsøkerbarn	
9.	Bidra inn mot OECD-prosjektet <i>Pathways for Disabled Students to Tertiary Education and Employment</i>	
10.	Innhente informasjon om og vurdere bruken av 25-prosentregelen (mulighet for å omdisponere inntil 25 pst. av timetallet, jf. rundskriv F-12/2006), og gi departementet tilråding om eventuell oppfølging	

Oppsummering prosjekt nr. 63 000:

- Tildelingsrammen er 121,227 mill. kroner, jf. pkt. 4.4.1
- Direktoratet prioriterer og disponerer for å nå resultatmålene

3.7 Internasjonalt arbeid

(1000 kroner)

Resultatmål i 2008 (pkt. 1.2.1/prosjekt nr. 65 000)		Tildelingsramme:	10 000
1.	Bistå departementet med å følge opp arbeidet innenfor Nordisk Ministerråd og de oppgavene direktoratet etter rammeavtalen med Norad er tildelt innen utdanningsbistand		
2.	Følge opp tiltakene i Nordområdestrategien på grunnopplæringsområdet. Dette omfatter videreføring av samarbeidet med Nordvest-Russland (2 mill)		
3.	I utdanningssamarbeidet med Georgia bidra til at planen for "inclusive education" kan gjennomføres i 10 skoler i Tbilisi		
4.	Følge opp og bidra til god deltakelse i EUs <i>Program for livslang lærings 2007-13(LLP)</i> , herunder <i>Euroguidance</i> og <i>eTwinning</i> , være i dialog med departementet og med Senter for internasjonalisering av høyere utdanning (SIU), og holde faglig kontakt med nasjonale eksperter til EU-kommisjonen på grunnopplæringsens område		
5.	Følge opp og videreføre det internasjonale IKT-arbeidet på grunnopplæringsens område, herunder koordinere og følge opp aktiviteter og felles europeiske og nordiske initiativ knyttet til		

	European Schoolnet og Det nordiske skolenettet	
6.	Følge opp internasjonalt samarbeid innenfor fag- og yrkesopplæringen og gjennomføre prosjekter knyttet til internasjonalt arbeid med fag- og yrkesopplæringen, jf. oppdragsbrev nr. 57/2007 og 49/2007.	
7.	Utføre arbeid i forbindelse med departementets statistikkrapportering til EU-kommisjonen – regulerte yrker under direktiv 89/48/EØF og undervisningsstillinger i grunnopplæringen – med frist 1. mars 2008 for rapportering til departementet, jf. eget brev fra departementet (brevets dato?)	
8.	Følge opp og delta i arbeidet med den baltisk-nordiske strategien Baltic 21E	
9.	Bidra med underlagsdokumentasjon om videregående opplæring til arbeidet med egen stortingsmelding om internasjonalisering	

Oppsummering prosjekt nr. 65 000:

- Tildelingsrammen er 10 mill. kroner, jf. pkt. 4.4.1
- Direktoratet prioriterer og disponerer for å nå resultatmålene

3.8 Regelverk og tilsyn

Tilsyn er en prioritert oppgave også i 2008, og tilsynsvirkomheten styrkes med 7,5 mill. kroner, jf. pkt. 3.3 og 3.11.

Direktoratet skal oppsummere og vurdere det generelle tilsynet foretatt av fylkesmennene i 2008, og sende rapport om dette til departementet innen 1. mai 2009, jf. pkt. 5.2.2. For nærmere omtale av fylkesmannen jf. pkt. 3.11 Embetsstyring.

Direktoratet skal i første halvår 2008 gjennomføre nasjonalt tilsyn med felles metodikk, jf. brev av 18.09.07 fra departementet. Temaet er det samme som i 2007, dvs. kontroll av om skoleeier oppfyller lovens krav til tilpasset opplæring og spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 1–2 femte ledd og kapittel 5, og om skoleeier har et forsvarlig system for å ivareta dette, jf. opplæringsloven § 13–10 andre ledd. Det skal føres tilsvarende tilsyn etter privatskoleloven. I samsvar med forslag fra direktoratet skal tilsynsobjektene være en privatskole, fire kommuner og fylkeskommunen. Utvelgelsen av tilsynsobjekter skal baseres på risikovurderinger. Det skal innen 27. august 2008 rapporteres til departementet om resultatene av det nasjonale tilsynet, jf. pkt. 5.2.1.

Temaet for det felles nasjonale tilsynet i 2009 skal være organisering av elevene i grupper, jf. opplæringsloven § 8–2. Temaet skal sees i sammenheng med kravet om tilpasset opplæring og kravene til forsvarlige systemer, jf. opplæringsloven §§ 1–2 femte ledd og 13–10 andre ledd. Utvelgelsen av tilsynsobjekter skal baseres på risikovurderinger. Utdanningsdirektoratet skal innen 1. juli 2008 utarbeide et felles indikatorsett og levere nærmere forslag til tilsynets omfang og metodikk.

3.9 Tilskudd

Direktoratet skal forvalte tilskuddsordningene i samsvar med de regler som er gitt i *Reglement for økonomistyring i staten* m/tilhørende bestemmelser og i retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning, jf. pkt. 1.2.3 og 4.3.

Norges Bygghøgskole, Sørlandets Maritime Sjøaspirantskole og Rogaland Maritime Videregående skole får tilskutt over kap. 228 på statsbudsjettet. Departementet ber direktoratet utrede ny tilskuddsmodell for skolene innen 30. mai 2008, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) og Ot.prp. nr. 37 (2006–2007).

Innen 1. juni 2008 skal direktoratet evaluere følgende tilskuddsordninger:

- 227.62 Tilskudd til Fjellheimen leirskole
Målet med evalueringen er å se på tilskuddsordningens innretning og bl.a. få en gjennomgang av modellen for utbetaling av tilskuddet og behovet for investeringer.
- 225.63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen
Målet med evalueringen er bl.a. å se på om tilskuddsordningen kan forenkles. Ifølge GSI går antall elever med samisk ned, og det er derfor behov for både å se nærmere på disponeringen av midlene mellom fylkesmannsembetene og behovet for antall studiehjemler.

Departementet tar sikte på å presentere resultatene av evalueringene og evt. endringer av ordningene i budsjettproposisjonen for 2009.

3.10 Eksamen og prøver (jf. pkt. 4.1.3)

I 2008 skal eksamen for 10. trinn i grunnskolen gjennomføres for første gang innenfor Kunnskapsløftet. I videregående opplæring skal det i 2008 gjennomføres eksamen innenfor flere fag i Kunnskapsløftet. Direktoratet må forberede og utarbeide eksempeloppgaver til eksamen etter Kunnskapsløftet samtidig som det skal utarbeides og gjennomføres eksamen etter reform 94 i en overgangsperiode fram til og med 2010.

Direktoratet skal sørge for å

- videreutvikle det sammenhengende prøve- og vurderingssystemet
- utarbeide sentrale prøver og sentralt prøvemateriell med vurderingsveiledere etter tidligere læreplan og etter læreplan i Kunnskapsløftet, samt skolering av fagnemndene
- gjennomføre sentral sensur, klagebehandling og skolering av sensorer
- gjennomføre informasjonstiltak overfor fylkesmannen, kommuner og fylkeskommuner, bl.a. om eksamens- og prøveavgifter for privatister og praksiskandidater innen videregående opplæring, jf. Stortingets budsjettvedtak
- arbeide med utvikling av og forsøk med nye dokumentasjonsformer og alternative vurderingsuttrykk
- videreutvikle det elektroniske prøveadministrasjonssystemet og prøvegjennomføringssystemet PAS/PGS etter vedtatte prosjektplaner

3.11 Embetsstyring

Direktoratet skal følge opp embetsstyringen av fylkesmannen, særlig vedrørende prioriteringen av tilsyn, jf. pkt. 3.3 og 3.8. Departementet viser også til St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Fornyings- og administrasjonsdepartementet, der det står:

”På utdanningsområdet skal tilsyn vere hovudoppgåva for Fylkesmannen i 2008. Rapporteringa frå tilsynet med grunnopplæringa i 2006 og 2007 viser at det er behov for å styrke tilsynet i 2008. Tilsynet skal derfor prioriterast opp, og Kunnskapsdepartementet vil framleis stille aktivitetskrav for tilsynet. Tilsynet skal medverke til at grunnopplæringa vert gjennomført i samsvar med opplæringslova og privatskolelova med tilhøyrande forskrifter. Fylkesmannen skal rette særleg merksemd mot skolar og skoleeigarar der det er grunn til å tru at rettane til elevane ikkje er oppfylte. Fylkesmannen skal gjennomføre nasjonalt tilsyn med felles metodikk (systemrevisjon) på utvalde område innanfor utdanningssektoren. Fylkesmannen skal òg følgje opp reforma Kunnskapsløftet, særleg på områda nasjonale prøver og kompetanseutvikling for dei tilsette i grunnopplæringa.”

Departementet viser også til Riksrevisjonens undersøkelse av måloppnåelse og effektivitet ved fylkesmannsembetene, Dokument nr. 3:14 (2006–2007). Undersøkelsen viser bl.a. at stram ressursituasjon medfører at noen fylkesmannsembeter ikke fører tilstrekkelig tilsyn innenfor bl.a. utdanningsområdet. Direktoratet må så langt som råd følge opp at alle embetene utfører pålagte tilsynsoppgaver på utdanningsområdet.

Departementet viser også til tekst om utdanningsområdet i endelig tildelingsbrev fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet til fylkesmennene.

3.12 Etatsstyring

Etatsstyringen av underliggende virksomheter må følge de bestemmelser som til enhver tid gjelder. Utdanningsdirektoratet må gjennom sin styring på området sørge for at den enkelte virksomhet følger opp de mål og resultatkrav som er angitt i St.prp. nr. 1 (2007–2008) og rapportere om oppnådde resultater. Direktoratet må vidererapportere og gi sin vurdering i årsrapporten til departementet, jf. kap. 5.

Når det gjelder de statlige skolene, skal direktoratet bl.a. bistå departementet med å:

- avklare framtidig tilknytning for de to statlige samiske videregående skolene
- avklare organisering av det sørsamiske opplæringstilbudet, herunder spørsmål om alternativer til internatskoler

Direktoratet må særlig påse at det statlige spesialpedagogiske støttesystemet i 2008:

- viderefører mål og fagprofil som er angitt i St.prp. nr. 1 (2007–2008), jf. også kap. 3 i St.prp. nr. 1 (2005–2006)
- bistår kommuner og fylkeskommuner og prioriterer tjenester til barn, unge og voksne med store og sammensatte vansker
- videreføre arbeidet med å fremme tidlig språkutvikling for barn som har forsinket eller avvikende språkutvikling
- samarbeider med andre etater og sektorer om tverrfaglige tiltak, bl.a. i forbindelse med utarbeiding av individuelle planer
- viderefører spesialpedagogisk læremiddelutvikling og læremiddelproduksjon

- viderefører nasjonalt opplæringsprogram i tegnspråk for foreldre og nettverksopplæring
- bistår i den nasjonale satsingen knyttet til Strategi for læringsmiljø i grunnsopplæringen (2005-2008)
- bistår i oppfølgingen av rapport om ADHD og lignende atferdsvansker
- følger opp samarbeidsavtaler med universiteter og høyskoler om praksisrettet FoU-arbeid
- deltar i relevant internasjonalt samarbeid
- bistå med nødvendig dokumentasjon til *Utvalget for bedre læring for barn, unge og voksne med særskilte behov*

3.13 Andre forvaltningsoppgaver

Utdanningsdirektoratet skal:

- ha et system for saksbehandling av søknader fra privatskoler som gjør at søknader blir behandlet innen rimelig tid, og at man til enhver tid har en tilfredsstillende oversikt over og informasjon om denne delen av sektoren
- stå for den forberedende behandlingen av søknader om billighetserstatning

4 TILDELING FOR 2008 OG FULLMAKTER

Stortinget vedtok den 13.12.06 Kunnskapsdepartementets kapitler på statsbudsjettet for 2008. Det vises til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008). Med forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2008, stilles de midler som er angitt i dette tildelingsbrevet til disposisjon for Utdanningsdirektoratet. Det understrekes at alle tiltak og aktiviteter som direktoratet er ansvarlig for, og alle andre tiltak som direktoratet ønsker gjennomført i løpet av året, må planlegges og realiseres innenfor de angitte tildelingsrammer på de ulike områder. Departementet forutsetter at direktoratet gir tildelingsbrev med mål og resultatkrav til sine underliggende virksomheter og stiller krav om utarbeiding av disponeringsplaner og om rapportering, jf. økonomiregelverket.

Alle beløp om tildelinger i dette kapitlet er oppgitt i 1 000 kroner.

Når det gjelder budsjettendringer fra 2007 til 2008, vises til omtale under de respektive kapitler i St.prp. nr. 1 (2007–2008).

Sammenlignet med saldert budsjett for 2007 er det i Finansdepartementets føringer for arbeidet med 2008-budsjettet generelt lagt inn følgende prisjusteringer:

01-poster, underpost 2: 2,7 pst. (dvs. driftsutgifter utenom lønn)

21-poster: 4,3 pst.

45-poster: 2,5 pst.

50-poster: 4,3 pst.

60-poster: 4,2 pst.

70-poster: 4,3 pst.

Inntektsposter: 4,3 pst.

Helårsvirkningen av lønnsoppgjøret i 2007 er lagt inn i budsjettet for 2008, men det er ikke lagt inn noe for lønnsregulering i 2008. Bevilgning for dette behandles som egen sak av Stortinget etter lønnsoppgjøret våren 2008, og evt. supplerende tildeling kan forventes i oktober 2008.

4.1 Direktoratets driftsbevilgning og eksamensbevilgningen

4.1.1 Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 01	Driftsutgifter	145 187
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	5 871
Sum		151 058

Tildelingen på post 01 omfatter bl.a.:

- lønn, godtgjørelse og drift for direktoratets tilsatte
- utgifter til skolevalg de år dette er aktuelt
- direktoratets arbeid med Samarbeidsorganet for yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene

- utgifter i forbindelse med avtalen med SSB vedrørende folkehøyskolefeltet
- administrasjonsutgifter hos Fylkesmannen i Hordaland for den økte kapasiteten i fengselsundervisningen fra 2007

Post 01 er styrket med 593 000 kroner og post 21 med 449 000 kroner til arbeidet med ASPnet og drift av Cedefop ReferNet.

Bevilgningen på kap. 220 post 01 er redusert med 5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2007. Dette kuttet må realiseres på en måte som gjør at ikke politisk høyt prioriterte aktiviteter rammes. Departementet presiserer at opplegget ikke må føre til økt sårbarhet på følgende områder:

- juridisk arbeid
- eksamen og nasjonale prøver
- strategiske IT-satsinger
- forvaltningen av tilskuddsordninger
- ferdigstillingen av de resterende læreplaner

4.1.2 Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet (jf. 220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 01	Inntekter fra oppdrag	5 254
Post 02	Salgsinntekter o.a.	12 560
Sum		17 814

4.1.3 Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 01

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 01	Driftsutgifter	122 738
Sum		122 738

Midlene skal dekke utgifter knyttet til eksamen i grunnopplæringen, jf. pkt. 1.2.3 og 3.10.

4.2 Bevilgning til virksomheter direktoratet har etatsstyringsansvar for

4.2.1 Kap. 222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternater (jf. kap. 3222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 01	Driftsutgifter	93 300
Post 45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 200
Sum		94 500

Tildelingen omfatter bl.a.:

- drift av skole og internat ved Sameskolen i Midt-Norge, Hattfjelldal
- drift av Samisk videregående skole, Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole, Kautokeino

- kompetanseutvikling i samisk for lærere ansatt i de statlige skolene (1,2 mill. kroner er øremerket til dette formål)
- ventelønn for personale fra avvikla statsinternat, ca. 1,7 mill. kroner
- lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale fra nedlagde statlige skoler, ca. 1,5 mill. kroner
- kjøp av undervisnings- og internattjenester fra de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv
- midler til utvidet timetall på barnetrinnet med til sammen fem (5) uketimer à 60 min. fra høsten 2008
- midler til gratis frukt og grønt for skoler med ungdomstrinn
- midler til innføring av gratis læremidler i videregående opplæring

4.2.2 Kap. 3222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 02	Salgsinntekter	4 000
Sum		4 000

Tildelingen omfatter bl.a.:

- Kurs, kantinesalg og utleie
- betaling fra hjemmeskolene for fjernundervisning fra Sameskolen i Midt-Norge

4.2.3 Kap. 230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 3230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 01	Driftsutgifter	582 136
Post 21	Spesielle driftsutgifter	47 703
Post 45	Større utstyrinnkjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 174
Sum		637 013

Tildelingen gjelder bl.a.:

- drift og videreutvikling av de 13 virksomhetene i det statlige spesialpedagogiske støttesystemet og kjøp av tjenester fra andre spesialpedagogiske institusjoner
- ventelønn for personale som er overtallige
- lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale som er overtallige
- førtidspensjon for personale fra kompetansesentrene der dette er godkjent
- fylkesmennenes veiledning innen spesialundervisning for barn, unge og voksne med særskilte behov
- utviklingsoppgaver innen spesialundervisning
- internasjonalt samarbeid, bl.a. koordinering for *European Agency for Development in Special Needs Education*
- Utdanningsdirektoratets råd for inkluderende opplæring
- prosjektrettet støtte til organisasjoner for funksjonshemmede

Innenfor rammen for tildelingen på kap. 230 må Utdanningsdirektoratet sørge for å gjennomføre en oppdatert tilstandsbeskrivelse av PP-tjenesten i Norge med analyse og vurdering av utviklingen basert på en sammenligning med tilstandsbeskrivelsen fra 2003.

4.2.4 Kap. 3230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 01	Inntekter fra oppdrag	47 703
Post 02	Salgsinntekter o.a.	5 819
Sum		53 522

4.3 Tilskuddsbevilgninger

4.3.1 Kap. 223 Samisk utdanningsadministrasjon (tidligere kap. 206)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 50	Tilskudd til Sametinget	31 887
Sum		31 887

Departementet gjør oppmerksom på at Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) sender samordnet tildelingsbrev til Sametinget for budsjetterminen 2008. Der tas det inn føringer for bruken av midlene på kap. 223 post 50 og informasjon om kvartalsvis utbetaling fra Utdanningsdirektoratet.

4.3.2 Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 70	Tilskudd til læremidler, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	40 483
Sum		40 483

4.3.3 Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 60	Tilskudd til landslinjer	156 405
Post 63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	51 196
Post 64	Tilskudd til opplæring for barn i statlige asylmottak	60 867
Post 65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i v.g.o.	31 135
Post 66	Tilskudd til leirskoleopplæring	37 285
Post 67	Tilskudd til opplæring i finsk	10 566
Post 68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen ¹	175 611
Post 69	Kompensasjon for investeringskostnader ved Reform 97	324 032
Post 70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	8 331
Post 71	Tilskudd til utvikling av musikk og kulturskolene ²	10 237
Post 72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram ³	3 810
Post 73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	8 759
Post 74	Tilskudd til organisasjoner ⁴	10 946
Sum		889 180

1. Post 68 er økt med 7,4 mill. kroner i 2008 i forbindelse med økt soningskapasitet. 4,17 mill. kroner av dette beløpet er en konsekvens av justeringen i RNB våren 2007.

2. Stortinget har økt post 71 med 1,5 mill. kroner i forhold til forslaget i St. prp. nr. 1

3. Post 72 er redusert med 450 000 kroner. Midlene er overført med 300 000 kroner til kap. 220 post 01 og 150 000 kroner til kap. 281 post 51 Senter for internasjonalisering av høyere utdanning.
4. Post 74 er økt med 1,25 mill. kroner i forbindelse med at midlene til Foreningen Norden er overført fra kap. 288 post 21.

4.3.4 Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 04	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	20 690
Sum		20 690

Visse innenlandske utgifter til flyktninger kan i forhold til statistikkdirektivene til OECD bli definert som offentlig utviklingshjelp. Departementet legger til grunn at en del av bevilgningen på kap. 225 post 64 blir innrapportert som utviklingshjelp, og tilsvarende beløp blir foreslått bevilget på kap. 3225 post 04. Direktoratet må kreve inn refusjon av ODA-godkjente utgifter fra Utenriksdepartementet mot slutten av budsjettåret.

4.3.5 Kap. 227 Tilskudd til spesielle skoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 233
Post 61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 547
Post 62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 690
Post 70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	6 867
Post 71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	20 103
Post 72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	25 354
Post 73	Tilskudd til opplæring i Kenya og Etiopia	3 356
Sum		64 150

Tilskuddet på post 73 ble opprettet fra 1. januar 2007 og skal medvirke til at norske misjonærbarn i Kenya og Europa får god undervisning lokalt i stedet for å måtte bo på skoleinternat langt fra foreldrene. Misjonærskolene eies av Norsk Luthersk Misjonssamband.

4.3.6 Kap. 228 Tilskudd til private skoler o.a.

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 70	Private skoler med rett til statstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 528 382
Post 71	Tilskudd til privatskoleorganisasjoner	583
Post 72	Tilskudd til elevutveksling – utland	1 500
Sum		2 530 465

Tildelingen omfatter:

- Tilskudd til private grunnskoler med rett til statstilskudd i Norge og i utlandet
- Tilskudd til private videregående skoler med rett til statstilskudd i Norge og utlandet
- Tilskudd til kompletterende undervisning for elever ved utenlandske eller internasjonale grunnskoler i Norge eller i utlandet
- Tilskudd til privatskoleorganisasjoner

- Tilskudd til elevutveksling til utlandet for elever i private videregående skoler med rett til statstilskudd

Bevilgningen på kap. 228 post 70 er redusert med 4 mill. kroner grunnet lavere kostnader til gratis læremidler i videregående opplæring for elever i Vg3 i 2008.

Av tildelingen på 70-posten gjelder:

- 5,612 mill. kroner utvidet timetall på barnetrinnet med til sammen fem uketimer à 60 min. fra høsten 2008.
- 9,8 mill. kroner gratis frukt og grønt for alle skoler med ungdomstrinn

Tilskudd til de to fagskolene *Hald Internasjonale Senter* og *Menighetsbibelskolen* er fra 2008 flyttet fra kap. 228 post 70 til kap. 276 post 70, og direktoratet skal ikke lenger forvalte tilskudd til disse to skolene.

Statstilskuddet etter privatskoleloven kan ikke brukes til elevutveksling til utlandet. I tråd med Innst. O. nr. 88 (2006-2007) *Om lov om endringer i friskolelova* er post 72 *Tilskudd til elevutveksling utland* opprettet slik at private videregående skoler med rett til statstilskudd skal kunne søke om støtte til administrasjon, oppfølging av og tilrettelegging for elevutveksling. Denne tilskuddsordningen gjelder de private videregående skolene som til en hver tid er nevnt i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte (utdanningsstøtteforskriften), jf. § 35-5 bokstav a og vedlegget til fjerde del pkt. c i forskriften.

4.3.7 Kap. 229 Andre tiltak

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
Post 70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	11 909
Sum		11 909

4.3.8 Kap. 253 Tilskudd til folkehøgskoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2008
70	Tilskudd til folkehøgskoler	588 962
71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	3 353
72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler	671
Sum		592 986

4.4 Prosjektmidler

Departementets føringer for de ulike prosjekter er gitt i kap. 3, evt. i egne brev. Med tanke på oppfølging og rapportering, bl.a. om bruk av midler og oppnådde resultater for prosjekter som går over flere år, er tidligere prosjektnummer angitt i kolonne 2.

4.4.1 Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, post 21

Prosj.nr.	Tidl. Prosj.nr.	Prosjektnavn	Tildeling 2008
61000	69100	Utvikling av læreplaner	28 638
62000	69200	Kompetanseutvikling, utviklingsarbeid, oppfølging av strategiplaner og Program for Digital Kompetanse	715 509
63000	67300	Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse	121 227
64000	69500	Lærings- og oppvekstmiljø, fattigdomsbekjempelse og menneskerettigheter	20 100
65000	67600	Internasjonalt arbeid	10 000
68000	67400	Særskilte IKT-prosjekter	15 000
Sum			910 474

Direktoratet kan ikke omdisponere midlene mellom de ulike prosjektene uten at dette på forhånd er godkjent av departementet.

4.4.2 Kap. 226 IKT-tiltak

Post	Tildeling 2008
70 IKT-tiltak	3 475
Sum	3 475

Disse midlene skal brukes til oppfølging av *Program for Digital Kompetanse*, jf. pkt. 5.4.1 prosjekt nr. 62000.

4.4.3 Kap. 231 Barnehager, post 21

Prosjekt nr.	Tildeling 2008
Styrking av veiledningsprogrammet for nyutdannede førskolelærere	1 000
Sum	1 000

Disse midlene skal brukes til videreføring av veiledningsprogrammet for førskolelærere, jf. oppdragsbrev 50/2007 og omtale av prosjektnr. 81 060 Veiledning av nyutdannede lærere i pkt. 4.4.4 nedenfor.

4.4.4 Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 01

Prosjekt nr.	Prosjektnavn	Tildeling 2008
81 060	Etterutdanning	4 700
81 060	Veiledning av nyutdannede lærere	8 500
81 404	Entreprenørskap og innovasjon	2 000
82 215	Regionalt samarbeid mellom lærerutdanning og lokale aktører	6 000
Sum		21 200

Prosjekt nr. 81 060 Etterutdanning

Midlene skal bidra til etterutdanningstilbud som Utdanningsdirektoratet ser som særlig betydningsfulle for det nordiske og internasjonale samarbeidet, jf. også brev av 21.11.02 til Læringscenteret. Dette skal blant annet inkludere finansiering av det europeiske språksenteret i Graz og midler til Pestalozzi-stipend. Departementet vil vurdere om

ansvaret for Pestalozzi-programmet permanent skal legges til SIU. Departementet ber også om at det i 2008 legges opp til å nytte en større del av etterutdanningsmidlene til kompetansenettverkene som Utdanningsdirektoratet organiserer på ulike områder, og som inkluderer lærerutdanningsinstitusjoner.

Prosjekt 81060 Veiledning av nyutdannede lærere

Til prosjektet Veiledning av nyutdannede lærere er det i tillegg til midler på kap. 281 satt av 7 mill. kroner på kap. 226, prosjekt nr. 62 000, jf. resultatmål 15 under pkt. 3.3, og 1 mill. kroner på kap. 231 post 21. De samlede midlene til formålet er således 16,5 mill kroner. Minst 2/3 skal nyttes til veiledningstiltak for lærere i grunnopplæringen.

Prosjekt 82 215 Regionalt samarbeid mellom lærerutdanning og lokale aktører

I forbindelse med oppfølginga av NOKUTs evaluering av allmennlærerutdanningen vektla departementet i St.prp. nr. 1 (2006-2007) behovet for å styrke relasjonen mellom utdanning og yrke. Utdanningsdirektoratet ble i brev av 9. mars 2007 bedt om å organisere et treårig prosjekt rettet mot utvikling av samarbeidsformer mellom universitets- og høyskolesektoren og skole-/barnehageeier. Siktemålet er å utvikle modeller for et systembasert og institusjonelt forankret samarbeid som sikrer kontakt, samhandling og koordinering på en rekke relevante områder. Med forbehold om Stortingets samtykke tar departementet sikte på å videreføre midler til prosjektet i 2009-budsjettet.

Prosjekt nr. 81 404 Entreprenørskap og innovasjon

Midlene skal nyttes i samsvar med tiltak D1, Etablering av studier innen entreprenørskap/innovasjon/arbeidslivskunnskap, i strategiplanen for entreprenørskap i utdanningen *Se mulighetene og gjør noe med dem!*, jf. brev av 08.06.05. Det skal utlyses midler til studium der kommunene forplikter seg til å delta med midler og påta seg samarbeidet med en høgskole. Målgruppe for studiet er lærere, lærerstudenter og personer fra lokalt arbeids- og næringsliv.

4.5 Økonomiske og administrative fullmakter

Direktoratet har ansvar for å prioritere innenfor tildelte økonomiske rammene slik at mål og oppdrag for 2008 kan realiseres. Overordnede mål skal ivaretas, og den økonomiske rammen på de ulike kapitler og poster må ikke overskrides. Det skal føres fortløpende kontroll med forbruket.

Alle økonomiske disponeringer må ligge innenfor rammen av dette tildelingsbrev og de fullmakter som er gitt. Disponeringen må være i samsvar med bestemmelsene i *Bevilgningsreglementet, Reglement for økonomistyring i staten, Bestemmelser om økonomistyring i staten og Hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Utdanningsdirektoratet.*

Kunnskapsdepartementet gir for budsjettåret 2008 Utdanningsdirektoratet fullmakt til å:

- videretildeler til underliggende virksomheter innenfor de rammer som er tildelt direktoratet på de aktuelle budsjettkapitler (kap. 222/3222 og 230/3230)
- stille midler til disposisjon til fylkesmennene og til Sametinget på utdanningsområdet

- forvalte prosjektmidler til de formål og innenfor de rammer som er angitt i tildelingsbrevet og i evt. oppdragsbrev, og utbetale midler fra kap. 226 post 21, jf. pkt. 3.2 – 3.7
- forvalte tilskuddsordninger til de formål som framgår av retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning og innenfor de rammer som er angitt i tildelingsbrevet
- omdisponere mellom prosjekter innenfor det enkelte kapittel og post, unntatt kap. 226 post 21
- nettopostere ved utskifting av utstyr på post 01, jf. veilederen *Statlig budsjettarbeid*, vedlegg 9, pkt. 2.2
- overskride tildelingen på post 01 og 21 på de respektive utgiftskapitler (kap. 220, 222 og 230) mot tilsvarende merinntekter på de tilhørende inntektskapitler og poster. Mindreinntekt krever tilsvarene mindreforbruk på korresponderende utgiftskapittel og -post, jfr. pkt. 2.4 i vedlegg 9 i *Statlig budsjettsarbeid*
- godkjenne reiser i henhold til særavtale for reiser innenlands og særavtale for reiser i utlandet for statens regning
- gi tilsagn om tilskudd ut over gitt tildeling, men slik at den samlede rammen for tilsagn ikke overstiger 20 mill. kroner på kap. 220 post 70, og 50 mill. kroner på kap. 226 post 21, jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008)
- inngå husleiekontrakter innen gjeldende bevilgningsnivå
- godkjenne romprogram for ombygging, påbygging eller nybygg ved kompetansesentrene og de statlige skoler som direktoratet har etatsstyringsansvaret for
- oppnevne styre for statlige skoler der det er aktuelt
- tilsette senterledere ved det enkelte spesialpedagogiske kompetansesenter
- normere stillinger ved utlysing og tilsette i alle stillinger unntatt stilling som direktør
- omdisponere personale
- innvilge studiepermisjon med full eller delvis lønn for inntil 12 måneder
- tildele tjenestetelefon etter gjeldende regelverk
- forhandle etter Hovedtariffavtalen

Dersom sentralt gitte retningslinjer ikke er til hinder for det, kan direktoratet videredelegere en eller flere av de fullmakter som er nevnt til underliggende virksomhet.

Følgende må drøftes med departementet:

- vesentlige organisatoriske endringer
- endringer av geografisk lokalisering

Direktoratet har ikke anledning til å:

- omdisponere fra driftsutgiftsposter til investeringsposter og omvendt
- forskuttere av neste års bevilgning
- bruke andre merinntekter enn de som er nevnt i pkt. 4.1.2, 4.2.2 og 4.2.4
- å omdisponere midler mellom de ulike hovedprosjekter under kap. 226 post 21 uten at dette på forhånd er godkjent av departementet, jf. pkt. 4.4.1

4.6 Disponeringen av budsjettmidlene for 2008

Direktoratet skal utarbeide disponeringsplan med grunnlag i St.prp. nr. 1 (2007-2008), Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007-2008), tildelingsbrev og andre relevante dokumenter. Disponeringsplanen skal vise hvordan utgifter og inntekter ventelig vil fordele seg i løpet av året. Planen settes opp i samsvar med standardisert kontoplan med poster og underposter for å vise planlagte disponeringer. Talldelen suppleres med en tekstdel som gir forklaringer til disponeringen, og som viser hvilke forutsetninger disponeringen bygger på. Når det gjelder tilskudd, må planen angi hvor mye som er tenkt disponert til ulike formål, jf. retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. Disponeringsplanen sendes departementet **innen 15. mars 2008**.

Direktoratet må sørge for å ha en reserve på post 01 på kap. 220, 222, 225 og 230 for å dekke uforutsette utgifter. Når det gjelder tilskuddsmidler, bør direktoratet vurdere å holde tilbake en reserve av de regelbundne midlene som for året forutsettes disponert av fylkesmennene. Dette vil gjøre omfordelingen mellom fylkesmennene ved slutten av året enklere.

5 RAPPORTERING

5.1 Årsrapport

I henhold til pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten skal direktoratet **innen 28. februar 2009** utarbeide en særskilt årsrapport til departementet. Årsrapporten blir tatt opp på etatsstyringsmøtet våren 2009.

Departementet ber om at det i årsrapporten for 2008 blir lagt særlig vekt på:

- Vurdering av måloppnåelse i henhold til det ansvaret og de hovedoppgaver direktoratet har, og de resultatmål som er satt i St.prp. nr. 1 (2007-2008), i tildelingsbrevet for 2008 og i oppdragsbrev.
- Vurdering av oppnådde resultater i forhold til ressursbruk, jf. bl.a. §§ 1 og 4 i *Reglement for økonomistyring i staten*, jf. også pkt. 2.6 i *Bestemmelser om økonomistyring i staten*.

Utdanningsdirektoratet skal i årsrapporten redegjøre for og gi vurdering av alle områder som er tillagt direktoratet, medregnet underliggende virksomheter. Det må redegjøres for hva midlene er brukt til og hvilke resultater som er oppnådd. Dette kravet gjelder både generelt og for de ulike prosjekter på kap. 226. Departementet forventer at årsrapporten gir grunnlag for departementets arbeid med rapporterings- og vurderingsdelen i budsjettproposisjonen for 2009. Årsrapporten må også omfatte annen relevant informasjon av betydning for departementets styring.

Departementet minner om de rapporteringskravene som er stilt i retningslinjene til de enkelte tilskuddsordningene som direktoratet forvalter, inklusive dokumentasjon på gjennomført kontroll i henhold til rutiner for tilskuddskontroll, fastsatt av departementet 14.12.04. Direktoratet skal årlig innen 28. februar utarbeide en egen rapport om forvaltningen av de ulike tilskuddsordningene året før, herunder rapport om gjennomført tilskuddskontroll. I den ordinære årsrapporten til departementet må direktoratet gi en sammenfatning og vurdering av tilskuddsforvaltningen.

Når det gjelder krav til årsavslutning av virksomhetens regnskap og frister for innrapportering til SSØ, vises det til årlig rundskriv fra Finansdepartementet (R-8/2006 for regnskapsåret 2006). Det minnes om at årsregnskapet med tilhørende redegjørelse skal inngå som del av direktoratets årsrapport til departementet.

Det må også rapporteres om andre forhold som er spesielt nevnt i kap. 2.

5.2 Rapportering om tilsyn og klagesaksbehandling

5.2.1 Felles nasjonalt tilsyn i 2008

Direktoratet sørger for at fylkesmannen gjennomfører felles nasjonalt tilsyn med eget tema våren 2008. Av omsyn til arbeidet med budsjettproposisjonen for 2009 må direktoratet sende endelig rapport til departementet **innen 27. august 2008**, jf. pkt. 3.8 og brev av 18.09.07 fra departementet.

5.2.2 Generelt tilsyn i 2008

Fylkesmannen fører generelt tilsyn i 2008 og rapporterer om dette i årsrapport til Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) med frist 28. februar 2009, jf. pkt. 1.2.3, 3.8 og 3.11. Direktoratet skal oppsummere og vurdere det samlede generelle tilsynet for 2008 og sende rapport om dette til departementet **innen 1. mai 2009**.

5.2.3 Klagesaksbehandling

Samtidig med rapportering om det generelle tilsynet må direktoratet også rapportere om utviklingstrekk i klagesaksbehandlingen hos fylkesmennene.

5.3 Økonomirapporter og varsling om eventuelle avvik

Som virkemiddel i egen økonomistyring må direktoratet rutinemessig utarbeide økonomirapporter. I tillegg skal det rapporteres særskilt om bruken av prosjektmidlene på kap. 0226, jf. pkt. 5.4.

For hver måned i 2008 skal direktoratet rapportere til det sentrale statsregnskapet på den måte og innen de frister som er fastsatt i rundskriv R-8/2007 fra Finansdepartementet, datert 07.12.07. Kopi av månedsrapporten til statsregnskapet sendes Kunnskapsdepartementet (*mn@kd.dep.no*).

Direktoratet skal utarbeide økonomirapporter til Kunnskapsdepartementet som følger:

1. per 31.08.08 med frist til departementet 20.09.08, med prognose pr. 31.12.08
2. per 31.12.08 med frist til departementet 01.02.09. **Samtidig med denne rapporten må direktoratet sende egen søknad om overføring av eventuelle ubrukte midler fra 2008 til 2009.**

Økonomirapportene skal angi regnskapsførte utgifter og inntekter etter kontantprinsippet, inkludert påløpt arbeidsgiveravgift. Rapportene skal vise hvordan regnskapet utvikler seg i forhold til budsjetttrammen og disponeringsplanen. Rapportene skal vise prognose for forbruk (i prosent) pr. 31. desember, og skal gi forklaringer til avvik og informasjon om korrigerende tiltak. Rapporten pr. 31. august 2008 skal inneholde ajourførte budsjettall (eventuelle overføringer fra 2007 og RNB). Denne rapporten inngår i grunnlaget for departementets utarbeidelse av omgrupperingsproposisjonen for 2008.

Uavhengig av tidspunktene for økonomirapporteringene, skal direktoratet informere departementet om vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev straks direktoratet får kjennskap til slike avvik. Direktoratet må samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

5.4 Statusrapport for prosjektmidler på kap. 226

Fristen for innsendelse av statusrapporten per 01.06.08 til departementet er **1. juli 2008**. Statusrapporten gjelder kun kap. 226. Dette er et viktig dokument for departementets arbeid med budsjettproposisjonen for året etter. Statusrapporten må inneholde:

- Forbruket på de enkelte prosjektene per 01.06.08
- Prognose for resten av året

- Hvilke bindinger som gjelder for påfølgende år dersom prosjektet skal gå over flere år, eller det har oppstått en faseforskyving. I tillegg skal det økonomiske omfanget av disse bindingene anslås. Det må angis om bindingene er av politisk art, juridisk/kontraktsmessig art eller annet (beskrives).

5.5 Halvårsrapporter/avviksrapporter

I tillegg til tertialrapportene og statusrapporten for prosjekter skal det to ganger per år rapporteres om eventuelle avvik fra planene for direktoratets virksomhet.

Avviksrapportene skal rettes inn mot de mer overordnede mål og resultatkrav som er angitt i tildelingsbrevet fra departementet eller i andre styringsdokumenter. I rapportene skal det legges vekt på følgende:

- Mål og resultatkrav som evt. ikke er innfridd etter planene for første halvår
- Årsaker til at mål og resultatkrav evt. ikke er nådd
- Tiltak som er satt i verk eller vil bli satt i verk for å bedre måloppnåelsen
- Risikoen for at målene ikke blir nådd på årsbasis

Rapport for første halvår skal sendes departementet **innen 15. august 2008**, og rapport for andre halvår **innen 15. februar 2009**.

5.6 Utdanningsspeilet

Direktoratet skal årlig gi ut rapporten *Utdanningsspeilet*, som gir en samlet omtale og vurdering av tilstanden i grunnopplæringen. Rapporten skal samle og analysere sentral statistikk, formidle aktuell forskning, samt vise norske resultater i et internasjonalt perspektiv, gjennom blant annet å formidle resultater fra store internasjonale undersøkelser. *Utdanningsspeilet* skal samlet sett bidra til en kunnskapsbasert vurdering av utfordringene i norsk grunnopplæring og gi sentrale utdanningsmyndigheter grunnlag for politikkutforming og prioriteringer av tiltak. *Utdanningsspeilet* for et år skal foreligge senest 1. juni året etter.

5.7 Miljørapportering

Miljøverndepartementet (MD) ønsker en årlig redegjørelse for miljøprofilen på øvrige departementers område. Temaet skal omtales i MD sin budsjettproposisjon. I tillegg trenger KD innspill til miljøomtale i egen budsjettproposisjon. Utdanningsdirektoratet bes derfor om å rapportere til KD på følgende punkter **innen 15. juni 2008**:

- Omtale av miljøutfordringer i sektoren og hvordan disse antas å kunne utvikle seg dersom nye tiltak ikke settes inn
- Mål for direktoratets arbeid med disse utfordringene
- Rapport om oppnådde miljøresultater for 2007
- Kortsiktige og langsiktige tiltak for å løse og forebygge miljøproblemer, med vekt på helheten i virkemiddelbruken og eventuelle tiltak for å bedre organiseringen og samarbeidet om dette. Ensidig fokusering på budsjettets utgiftsside bør unngås.
- Oversikt over samlet budsjettmessig miljøvernpolitisk satsing. Som hovedregel skal utgifter regnes som miljøverntiltak når:
 - a) utgiftene i sin helhet brukes til miljøforbedringer
 - b) miljøhensyn er avgjørende for at tiltaket/prosjektet gjennomføres

- c) utgiftene skal motvirke negative miljøeffekter av sektorpolitiske tiltak for øvrig (forebyggingstiltak)

I tillegg kommer rapportering om arbeidet med miljøledelse, jf. pkt. 2.5.

Direktoratet kan forvente tilsvarende rapporteringskrav for 2008 i tildelingsbrevet for 2009.

5.8 Frister i 2008 og 2009

Tiltak	Frister
Økonomirapportering:	
• Månedlig kassarapport til det sentrale statsregnskapet (kopi til KD)	15. i måneden etter
• Tertialrapport pr. 31. august	20. september 2008
• Tertialrapport pr. 31. desember	1. februar 2009
Andre rapporteringstidspunkt:	
• Årsrapport 2007	28. februar 2008
• Årsrapport 2008	28. februar 2009
• Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2007	28. februar 2008
• Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2008	28. februar 2009
• Rapport om fylkesmannens generelle tilsyn i 2007	1. mai 2008
• Rapport om fylkesmannens generelle tilsyn i 2008	1. mai 2009
• Rapport om felles nasjonalt tilsyn våren 2008	27. august 2008
• Halvårsrapport siste halvår 2007	15. februar 2008
• Halvårsrapport første halvår 2008	15. august 2008
• Halvårsrapport siste halvår 2008	15. februar 2009
• Miljørapportering for 2007	15. juni 2008
• Miljørapportering for 2008	15. juni 2009
• Statusrapport for prosjekter (kap. 226) per 1. juni, jf. pkt. 6.4	1. juli 2008
• Statistikkrapport om regulerte yrker, jf. pkt. 4.7, underpkt. 7	1. mars 2008
Andre frister:	
• Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2007 til 2008	1. februar 2008
• Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2008 til 2009	1. februar 2009
• Disponeringsplan for 2008	15. mars 2008
• Utdanningsspeilet 2007	1. juni 2008
• Utdanningsspeilet 2008	1. juni 2009
• Evaluering av tilskuddsordninger angitt i pkt. 3.9	1. juni 2008
• Forslag om effekts- og formålsevaluering av tilskuddsordninger i 2009	1. september 2008
• Bidrag til departementets budsjettarbeid	Se kap. 7

6 ETATSSTYRINGSMØTER 2008

Departementet har planer om å avholde etatsstyringsmøter med Utdanningsdirektoratet onsdag 16. april og onsdag 5. november 2008. Departementet sender ut innkalling med foreløpig saksliste senest to uker før møtedato, og direktoratet gir tilbakemelding om andre saker som evt. ønskes tatt opp. Endelig saksliste fastsettes en uke før møtet.

7 INNSPILL TIL BUDSJETTARBEIDET I 2008

Gjennom sin rolle som iverksetter av vedtatt politikk og tilskuddsforvalter produserer direktoratet innspill til departementets arbeid med de årlige budsjettdokumenter, herunder innspill til revidert nasjonalbudsjett og omgrupperingsproposisjonen. Det forventes at Utdanningsdirektoratet bidrar med innspill til departementets arbeid med statsbudsjettet for 2008 (hhv. RNB og omgrupperingen), 2009 og 2010 på grunnopplæringsområdet.

I veilederen *Budsjettsamarbeid mellom Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet* av mars 2006 er budsjettprosessen gjennom året beskrevet, og det er angitt hvilke forventninger som stilles til direktoratet. Veilederen fokuserer på budsjettåret 2005, men direktoratet skal legge dette dokumentet til grunn for arbeidet med innspill til budsjettdokumentene. Departementet vil komme tilbake med en oppdatert versjon av veilederen.

Kunnskapsdepartementet understreker at Utdanningsdirektoratet i sine budsjettinnspill har et selvstendig ansvar for å kvalitetssikre beregningstekniske innspill og analyser på sine områder, herunder konsekvensjusteringer, satsningsforslag og budsjetttiltak for 2009 og planlegging av budsjettåret 2010. Direktoratet har plikt til å varsle departementet umiddelbart når det oppdages feil som skyldes gale forutsetninger.

Det forventes innspill fra direktoratet på følgende:

- 10. mars: Innspill til revidert nasjonalbudsjett 2008. Dersom det på årsbasis forventes overforbruk eller underforbruk på budsjettposter der direktoratet er tildelt midler, skal departementet varsles. Direktoratet kan evt. fremme forslag om nye tiltak dersom det har oppstått nye forutsetninger etter at budsjettproposisjonen for 2008 ble vedtatt av Stortinget.
- 14. mars: Innspill på saker som kan være aktuelle for Kommuneproposisjonen med tilhørende tekstbidrag
- 15. mai: Innspill til statsbudsjettet for 2009 med rapportering og tilstandsvurdering på kapitler og poster under programkategori 07.20 Grunnopplæringen
- 25. mai: Innspill til rammefordelingsforslag for budsjett 2009. Direktoratet skal varsle om behov for flytting av midler mellom kapitler/poster og tekniske endringer på regelstyrte budsjettposter (konsekvensjusteringer)
- 15. juni: Innspill til tekster om mål for kommende budsjettår for kapitler og poster som direktoratet forvalter
- 9. oktober: Innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen av budsjettet for 2008 når det gjelder endringer på regelstyrte budsjettposter og mindrebehov på rammestyrte poster
- 12. desember: Innspill til satsingsforslag, konsekvensjusteringer og budsjetttiltak for statsbudsjettet 2010

Departementet tar forbehold om at det i løpet av året kan bli endringer av frister for de enkelte innspill. Evt. endringer vil bli meddelt skriftlig. Dersom direktoratet ikke kan overholde de frister som er satt, må departementet varsles i god tid før de angitte frister.